

Konwencja Rady Europy
o ochronie dzieci
przed seksualnym wykorzystywaniem i
niegodziwym traktowaniem w celach
seksualnych

Lanzarote, 25.X.2007

Preambuła

Państwa członkowskie Rady Europy i inni sygnatariusze niniejszej Konwencji;

Zważywszy, że celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności jej członków;

Zważywszy, że każde dziecko ma prawo do takich środków ochrony, jakich wymaga jego status małoletniego, ze strony swojej rodziny, społeczeństwa i państwa;

Zauważając, że seksualne wykorzystywanie dzieci, a w szczególności pornografia dziecięca i prostytucja oraz wszystkie formy niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, w tym czyny popełniane za granicą, są destrukcyjne dla zdrowia dzieci i ich rozwoju psychospołecznego;

Zauważając, że seksualne wykorzystywanie i niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych urosły do niepokojących rozmiarów, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, w szczególności w związku ze wzrostem użycia zarówno przez dzieci jak i sprawców technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT), oraz że zapobieganie seksualnemu wykorzystywaniu i niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych wymaga współpracy międzynarodowej;

Zważywszy, że dobro i najlepszy interes dzieci to wartości fundamentalne podzielane przez wszystkie państwa członkowskie, które muszą być propagowane bez żadnej dyskryminacji;

Przywołując Plan Działania przyjęty przez 3. Szczyt Głów Państw i Rządów Rady Europy (Warszawa, 16-17 maja 2005), wzywający do wypracowania środków w celu zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci;

Przywołując w szczególności Zalecenie Komitetu Ministrów Nr R(91)11 dotyczące wykorzystywania seksualnego, pornografii i prostytucji dzieci i młodych osób oraz handlu nimi, Zalecenie Rec(2001)16 o ochronie dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym i Konwencję o cyberprzestępczości (ETS No. 185), w szczególności jej Artykuł 9, jak również Konwencję Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi (CETS No. 197);

Mając na uwadze Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (1950, ETS No. 5), Zrewidowaną Europejską Kartę Społeczną (1996, ETS No. 163) i Europejską konwencję o wykonywaniu praw dzieci (1996, ETS No. 160);

Mając również na uwadze Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, a w szczególności jej Artykuł 34, Protokół Fakultatywny w sprawie handlu dziećmi, prostytucji i pornografii dziecięcej, Protokół Dodatkowy do Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu międzynarodowej przestępczości zorganizowanej dotyczący zapobiegania, zwalczania i karania handlu ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, jak również Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą zakazu i bezpośrednich działań na rzecz eliminacji najgorszych form pracy dzieci;

Mając na uwadze Decyzję ramową Rady Unii Europejskiej w sprawie zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej (2004/68/JHA), Decyzję ramową Rady Unii Europejskiej w przedmiocie statusu ofiary w postępowaniu karnym (2001/220/JHA), i Decyzję ramową Rady Unii Europejskiej w sprawie zwalczania handlu ludźmi (2002/629/JHA);

Zwracając należytą uwagę na inne istotne międzynarodowe instrumenty i programy w tej sferze, w szczególności Deklarację Sztokholmską i Agendę Działania przyjęte na 1. Światowym Kongresie przeciwko seksualnemu wykorzystywaniu dzieci w celach komercyjnych (27-31 sierpnia 1996), Globalne Porozumienie z Yokohamy przyjęte na 2. Światowym Kongresie przeciwko seksualnemu wykorzystywaniu dzieci w celach komercyjnych (17-20 grudnia 2001), Porozumienie Budapeszteńskie i Plan Działania, przyjęte na konferencji przygotowawczej do 2. Światowego Kongresu przeciwko seksualnemu wykorzystywaniu dzieci w celach komercyjnych (20-21 listopada 2001), Rezolucję Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych S-27/2 „Świat dostosowany do dzieci” i trzyletni program „Budowanie Europy dla dzieci i z dziećmi”, przyjęty po 3. Szczycie i zainaugurowany Konferencją w Monako (4-5 kwietnia 2006);

Zdecydowane skutecznie przyczynić się do wspólnego celu, jakim jest ochrona dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, bez względu na to kto jest sprawcą, i do zapewnienia pomocy ofiarom;

Biorąc pod uwagę potrzebę stworzenia wyczerpującego międzynarodowego instrumentu koncentrującego się na zapobiegawczych, ochronnych i prawnokarnych aspektach walki ze wszystkimi formami wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, oraz ustanowienia specjalnego mechanizmu monitoringu,

Uzgodniły, co następuje:

Rozdział I – Cele, zasada niedyskryminacji i definicje

Artykuł 1 – Cele

- 1 Cele niniejszej Konwencji to:
 - a zapobieganie i zwalczanie wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych;
 - b ochrona praw dzieci będących ofiarami wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania w celach seksualnych;
 - c promowanie współpracy krajowej i międzynarodowej przeciwko wykorzystywaniu seksualnemu i niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych.
- 2 W celu zapewnienia skutecznej implementacji przepisów niniejszej Konwencji przez jej Strony ustanawia ona specjalny mechanizm monitoringu.

Artykuł 2 – Zasada niedyskryminacji

Implementacja przepisów niniejszej Konwencji przez Strony, w szczególności korzystanie ze środków ochrony praw ofiar, powinny być zapewnione bez dyskryminacji ze względu na jakąkolwiek przyczynę, taką, jak płeć, rasa, kolor skóry, język, religia, poglądy polityczne lub inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, związek z mniejszością narodową, majątek, urodzenie, orientacja seksualna, stan zdrowia, niepełnosprawność, czy też inny status.

Artykuł 3 – Definicje

Dla celów niniejszej Konwencji:

- a „dziecko” oznacza każdą osobę poniżej 18 roku życia;
- b „wykorzystywanie seksualne i niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych” obejmuje takie zachowania, o których mowa w Artykułach 18-23 niniejszej Konwencji;
- c „ofiara” oznacza każde dziecko będące przedmiotem wykorzystywania seksualnego lub niegodziwego traktowania w celach seksualnych.

Rozdział II – Środki zapobiegawcze

Artykuł 4 – Zasady

Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki w celu zapobieżenia wszelkim formom wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych oraz w celu ochrony dzieci.

Artykuł 5 – Nabór, szkolenie i podnoszenie świadomości osób pracujących z dziećmi

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by propagować świadomość w kwestii ochrony i praw dzieci wśród osób mających regularne kontakty z dziećmi w sferze edukacji, zdrowia, opieki społecznej, w sektorach sądowym i organów ścigania oraz w sferach związanych ze sportem, kulturą i wypoczynkiem.
- 2 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że osoby, do których odnosi się paragraf 1, mają adekwatną wiedzę na temat wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, w kwestii środków ich identyfikowania i możliwości, o której mówi Artykuł 12, paragraf 1.
- 3 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, zgodnie ze swoim prawem krajowym, by zapewnić, że warunki dostępu do tych zawodów, których wykonywanie oznacza regularne kontakty z dziećmi, dają pewność, że kandydaci nie byli karani za wykorzystywanie seksualne i niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych.

Artykuł 6 – Edukacja dzieci

Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że dzieci w szkole podstawowej i średniej otrzymują informacje o ryzyku wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania w celach seksualnych, jak również o środkach ochrony siebie, dostosowane do ich poziomu rozwoju. Informacje te, udzielane, gdy jest to właściwe, w porozumieniu z rodzicami, będą przekazywane w szerszym kontekście informacji o seksualności ze zwróceniem szczególnej uwagi na sytuacje niosące ryzyko, w szczególności te związane z użyciem nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Artykuł 7 – Zapobiegawcze interwencyjne programy lub środki

Każda Strona zapewnia, by osoby, które obawiają się, że mogą popełnić którekolwiek z przestępstw określonych w niniejszej Konwencji, miały dostęp, stosownie do okoliczności, do skutecznych programów czy środków interwencyjnych opracowanych w celu umożliwienia oceny ryzyka popełnienia przestępstwa i zapobieżenia mu.

Artykuł 8 – Środki dotyczące społeczeństwa

- 1 Każda Strona promuje lub prowadzi kampanie podnoszące świadomość adresowane do społeczeństwa, dostarczając informacji o zjawisku wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych i o środkach zapobiegawczych, które można podjąć.
- 2 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapobiec rozpowszechnianiu materiałów zachęcających do popełniania przestępstw określonych w niniejszej Konwencji lub zakazać go.

Artykuł 9 – Udział dzieci, sektora prywatnego, mediów i społeczeństwa obywatelskiego

- 1 Każda Strona zachęca do udziału dzieci, zgodnie z poziomem ich rozwoju, w opracowywaniu i implementacji polityki państwa, w programach lub innych inicjatywach dotyczących walki z wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych.
- 2 Każda Strona zachęca sektor prywatny, w szczególności sektor technologii informacyjnych i komunikacyjnych, przemysł turystyczny i podróźniczy oraz sektory bankowy i finansowy jak również społeczeństwo obywatelskie, do udziału w wypracowaniu i implementacji polityk zapobiegających wykorzystywaniu seksualnemu i niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i do wdrażania wewnętrznych norm samoregulujących w tej dziedzinie.
- 3 Każda Strona zachęca media do rozpowszechniania właściwej informacji na temat wszelkich aspektów wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, z należnym poszanowaniem dla niezależności mediów i wolności prasy.

- 4 Każda Strona wspiera finansowanie, w tym gdy to właściwe przez tworzenie funduszy, projektów i programów realizowanych przez społeczeństwo obywatelskie, mających na celu zapobieganie wykorzystywaniu seksualnemu i nadużyciom seksualnym wobec dzieci oraz ich ochronę przed nimi.

Rozdział III – Wspecjalizowane organy i ciała koordynujące

Artykuł 10 – Krajowe środki koordynacji i współpracy

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne środki, by zapewnić koordynację, na szczeblu krajowym czy lokalnym, pomiędzy różnymi podmiotami zajmującymi się ochroną przed wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych oraz zapobieganiem mu i zwalczaniem go, zwłaszcza pomiędzy podmiotami związanymi z sektorami edukacji, zdrowia, opieki społecznej, organów ścigania i władz sądowych.
- 2 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by utworzyć lub wskazać:
 - a niezależne kompetentne instytucje krajowe lub lokalne zajmujące się promowaniem i ochroną praw dziecka, zapewniając im wyposażenie w szczególne środki i obowiązki;
 - b mechanizmy zbierania danych czy też punkty kontaktowe, na szczeblu krajowym i lokalnym we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, w celu obserwowania i oceny zjawiska wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, z należytym poszanowaniem wymogów wynikających z ochrony danych osobowych.
- 3 Każda Strona zachęca do współpracy pomiędzy kompetentnymi organami państwowymi, społeczeństwem obywatelskim i sektorem prywatnym w celu lepszego zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu i niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i zwalczania tych zjawisk.

Rozdział IV – Środki ochrony i pomoc dla ofiar

Artykuł 11 – Zasady

- 1 Każda Strona ustanawia skuteczne programy społeczne i interdyscyplinarne struktury dające niezbędne wsparcie dla ofiar, ich bliskich krewnych, a także każdej osoby odpowiedzialnej za opiekę nad nimi.
- 2 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, w sytuacjach gdy wiek ofiary nie jest pewny i są powody, by sądzić, że ofiara jest dzieckiem, w czasie trwania weryfikacji jej wieku taka ochronę i pomoc jaka należna jest dzieciom.

Artykuł 12 – Zgłaszanie o podejrzeniu wykorzystywania seksualnego lub niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że wymogi poufności nałożone przez prawo wewnętrzne na osoby wykonujące zawody związane z kontaktem z dziećmi nie stanowią przeszkody dla tych osób w zgłaszaniu służbom

odpowiedzialnym za ochronę dzieci wszelkich sytuacji, w których mają one uzasadnione powody, by sądzić, że dziecko jest ofiarą wykorzystywania seksualnego lub niegodziwego traktowania w celach seksualnych.

- 2 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zachęcać każdą osobę, która wie lub podejrzewa, w dobrej wierze, że ma miejsce wykorzystywanie seksualne lub niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych, do zgłaszania tych faktów właściwym służbom.

Artykuł 13 – Telefony zaufania

Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zachęcać i popierać tworzenie służb informacyjnych, takich jak telefony zaufania lub punkty internetowe udzielające porad dzwoniącym, poufnie czy też z należyтым poszanowaniem ich anonimowości.

Artykuł 14 – Pomoc dla ofiar

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki w celu udzielania pomocy ofiarom w trakcie ich fizycznej oraz psychospołecznej rekonwalescencji, zarówno krótko jak i długofalowej. Środki podejmowane na podstawie tego paragrafu powinny należycie uwzględniać opinie, potrzeby i obawy dziecka.
- 2 Każda Strona podejmie środki, na zasadach przewidzianych przez jej prawo wewnętrzne, w celu współpracy z organizacjami pozarządowymi, innymi właściwymi organizacjami czy podmiotami społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanymi w niesienie pomocy ofiarom.
- 3 Jeśli rodzice czy też opiekunowie dziecka brali udział w jego wykorzystywaniu seksualnym lub niegodziwym traktowaniu w celach seksualnych, procedury interwencyjne podjęte zgodnie Artykułem 11, paragraf 1, obejmują:
 - możliwość odizolowania domniemanego sprawcy;
 - możliwość przeniesienia ofiary z jej środowiska rodzinnego. Warunki i czas trwania takiego przeniesienia powinny zostać określone zgodnie z najlepszym interesem dziecka.
- 4 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że osoby, które są bliskie ofierze, mogą korzystać, gdy jest to właściwe, z pomocy terapeutycznej, a zwłaszcza z doraźnej opieki psychologicznej.

Rozdział V – Programy lub środki interwencyjne

Artykuł 15 – Ogólne zasady

- 1 Każda Strona zapewnia lub propaguje, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, skuteczne programy lub środki interwencyjne dla osób do których odnosi się Artykuł 16, paragrafy 1 i 2, mając na względzie zapobieganie ryzyku dalszego popełnienia przestępstw o charakterze seksualnym przeciwko dzieciom i minimalizowanie go. Takie programy lub

środki powinny być dostępne w każdym czasie postępowania, w zakładzie karnym i poza nim, w zgodzie z warunkami przewidzianymi w prawie wewnętrznym.

- 2 Każda Strona zapewnia lub propaguje, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, rozwój partnerstwa lub innych form współpracy pomiędzy kompetentnymi organami, w szczególności służbą zdrowia i opieką społeczną oraz władzami sądowymi i innymi ciałami odpowiedzialnymi za postępowanie z osobami, do których odnosi się Artykuł 16, paragrafy 1 i 2.
- 3 Każda Strona zapewnia, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, ocenę niebezpieczeństwa i ryzyka dalszego popełniania przestępstw określonych w niniejszej Konwencji, przez osoby, do których odnosi się Artykuł 16, paragrafy 1 i 2, w celu doboru odpowiednich programów lub środków.
- 4 Każda Strona zapewnia, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, ocenę skuteczności wdrożonych programów i środków.

Artykuł 16 – Adresaci programów i środków interwencyjnych

- 1 Każda Strona zapewnia, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, by osoby wobec których prowadzone jest postępowanie karne z powodu jakiegokolwiek przestępstwa określonego w niniejszej Konwencji miały dostęp do programów i środków wymienionych w Artykule 15, paragraf 1, na warunkach, które nie są ani krzywdzące, ani niezgodne z prawem do obrony ani z wymogami uczciwości i bezstronności procesu i w szczególności z należyтым poszanowaniem przepisów regulujących zasadę domniemania niewinności.
- 2 Każda Strona zapewnia, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, by osoby skazane za jakiegokolwiek z przestępstw określonych w niniejszej Konwencji miały dostęp do programów i środków wymienionych w Artykule 15, paragraf 1.
- 3 Każda Strona zapewnia, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, że programy lub środki interwencyjne są wypracowywane lub przyjmowane odpowiednio do potrzeb rozwojowych dzieci będących sprawcami przestępstw seksualnych, w tym tych będących w wieku wyłączającym odpowiedzialność karną, i są dostosowane do ich problemów w zakresie zachowań seksualnych.

Artykuł 17 – Informowanie i zgoda

- 1 Każda Strona zapewnia, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, by osoby o których mowa w Artykule 16, którym zaproponowano programy lub środki interwencyjne, zostały w pełni poinformowane o powodach tej propozycji, i by ich zgoda na te programy lub środki wyrażana była w oparciu o pełną wiedzę o faktach.
- 2 Każda Strona zapewnia, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, by osoby którym zaproponowano programy lub środki interwencyjne miały prawo odmówić skorzystania z nich, a w przypadku osób skazanych, by miały świadomość możliwych konsekwencji odmowy.

Rozdział VI – Prawo karne materialne

Artykuł 18 – Niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że poniższe czyny umyślne są penalizowane:
 - a udział w czynnościach seksualnych z dzieckiem, które zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego nie osiągnęło wieku umożliwiającego mu wyrażenie zgody na podejmowanie czynności seksualnych;
 - b udział w czynnościach seksualnych z dzieckiem, gdy:
 - następuje z użyciem przymusu, siły lub groźby; lub
 - następuje w wyniku nadużycia zaufania, władzy lub wpływu na dziecko, w tym w rodzinie; lub
 - jest nadużyciem szczególnej sytuacji dziecka, zwłaszcza jego niepełnosprawności psychicznej lub fizycznej lub sytuacji zależności.
- 2 Dla celu powyższego paragrafu 1, każda Strona określi wiek poniżej którego zakazane jest odbywanie czynności seksualnych z dzieckiem.
- 3 Przepisy paragrafu 1.a nie dotyczą czynności seksualnych między małoletnimi odbywającymi się za ich zgodą.

Artykuł 19 – Przepięstwa dotyczĄce dziecięcej prostytutki

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że następujące czyny umyślne są penalizowane:
 - a nabór dzieci do uprawiania prostytutki lub powodowanie udziału dziecka w prostytutce;
 - b zmuszanie dziecka do prostytutki lub czerpanie z niej korzyści, czy też wykorzystywanie dziecka w inny sposób dla takich celów;
 - c korzystanie z prostytutki dziecięcej.
- 2 Dla celów niniejszego artykułu termin „prostitucja dziecięca” oznacza fakt wykorzystania dziecka do czynności seksualnej, w zamian za którą obiecano mu lub dano pieniądze, wynagrodzenie lub świadczenie w innej formie, bez względu na to, czy ta wypłata czy jej obietnica została złożona dziecku czy osobie trzeciej.

Artykuł 20 – Przepięstwa dotyczĄce pornografii dziecięcej

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że następujące czyny umyślne popełnione bezprawnie są penalizowane:

- a produkowanie pornografii dziecięcej;
 - b oferowanie i udostępnianie pornografii dziecięcej;
 - c dystrybuowanie lub przesyłanie pornografii dziecięcej;
 - d pozyskiwanie pornografii dziecięcej dla siebie lub dla innej osoby;
 - e posiadanie pornografii dziecięcej;
 - f świadome uzyskiwanie dostępu do pornografii dziecięcej za pośrednictwem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.
- 2 Dla celów niniejszego artykułu termin „pornografia dziecięcia” oznacza każdy materiał który wizualnie przedstawia dziecko biorące udział w prawdziwej bądź symulowanej wyraźnie czynności seksualnej lub też każde przedstawienie narządów płciowych dziecka w celach zasadniczo seksualnych.
- 3 Każda Strona może zastrzec sobie prawo do niestosowania, w całości lub w części, paragrafu 1.a i e dotyczącego produkcji i posiadania pornografii dziecięcej:
- składającej się wyłącznie z symulowanych, bądź realistycznych wizerunków nieistniejącego dziecka;
 - dotyczącej dzieci, które osiągnęły wiek ustalony przy zastosowaniu Artykułu 18, paragraf 2, jeśli te wizerunki zostały wyprodukowane przez nie i są w ich posiadaniu za ich zgodą z przeznaczeniem jedynie do ich własnego, prywatnego użytku.
4. Każda Strona może zastrzec sobie prawo do niestosowania, w całości lub w części, paragrafu 1.f.

Artykuł 21 – Przepisy dotyczące udziału dziecka w pornograficznych przedstawieniach

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że następujące czyny umyślne są penalizowane:
- a nabór dzieci do udziału w pornograficznych przedstawieniach lub powodowanie udziału dziecka w takich przedstawieniach;
 - b zmuszanie dziecka do udziału w pornograficznych przedstawieniach lub czerpanie z tego korzyści, czy też wykorzystywanie dziecka w inny sposób dla takich celów;
 - c świadome uczestnictwo w przedstawieniach pornograficznych z udziałem dzieci.
- 2 Każda Strona może zastrzec sobie prawo do ograniczonego stosowania paragrafu 1.c do przypadków, w których dzieci zostały zwerbowane lub zmuszone zgodnie z paragrafem 1.a lub b.

Artykuł 22 – Demoralizacja dzieci

Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki w celu penalizacji działań polegających na umyślnym powodowaniu, w celach seksualnych, by dzieci, które nie osiągnęły wieku ustanowionego zgodnie z Artykułem 18, paragraf 2, były świadkami wykorzystywania seksualnego lub czynności seksualnych, nawet wtedy gdy same w nich nie uczestniczą.

Artykuł 23 – Nagabywanie dzieci dla celów seksualnych

Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki by penalizować umyślne propozycje, składane za pośrednictwem technologii informacyjnych i komunikacyjnych przez dorosłych w celu spotkania dziecka, które nie osiągnęło wieku ustanowionego przy zastosowaniu Artykułu 18, paragraf 2, i popełnienia któregośkolwiek z przestępstw określonych zgodnie z Artykułem 18, paragraf 1.a lub Artykułem 20, paragraf 1.a przeciwko dziecku, jeśli oprócz propozycji miały miejsce rzeczywiste działania prowadzące do takiego spotkania.

Artykuł 24 – Pomaganie, nakłanianie oraz usiłowanie

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by penalizować umyślne pomaganie lub nakłanianie do popełnienia któregośkolwiek z przestępstw określonych w niniejszej Konwencji.
- 2 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by penalizować umyślne usiłowanie popełnienia któregośkolwiek z przestępstw określonych w niniejszej Konwencji.
- 3 Każda Strona może zastrzec sobie prawo do niestosowania, w całości lub w części, paragrafu 2 w odniesieniu do przestępstw określonych zgodnie z Artykułem 20, paragraf 1.b, d, e i f, Artykułem 21, paragraf 1.c, Artykułem 22 i Artykułem 23.

Artykuł 25 – Jurysdykcja

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by ustanowić swoją jurysdykcję w odniesieniu do każdego z przestępstw określonych w niniejszej Konwencji które zostało popełnione:
 - a na jej terytorium; lub
 - b na pokładzie statku pod banderą Strony; lub
 - c na pokładzie samolotu zarejestrowanego zgodnie z prawem Strony; lub
 - d przez jednego z jej obywateli; lub
 - e przez osobę, która na co dzień zamieszkuje na jej terytorium.
- 2 Każda Strona podejmie starania, by przyjąć niezbędne środki ustawodawcze lub inne w celu ustanowienia swojej jurysdykcji w odniesieniu do każdego z przestępstw określonych w niniejszej Konwencji, które zostało popełnione przeciwko jednemu z jej obywateli lub osobie, która co dzień zamieszkuje na jej terytorium.
- 3 Każda Strona może w czasie podpisywania lub składania swojego instrumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, poprzez deklarację adresowaną do Sekretarza

Generalnego Rady Europy, zadeklarować, że zastrzega sobie prawo do niestosowania lub stosowania tylko w szczególnych przypadkach lub warunkach zasad dotyczących jurysdykcji, ustanowionych w paragrafie 1.e niniejszego artykułu.

- 4 W celu ścigania przestępstw określonych zgodnie z Artykułami 18, 19, 20, paragrafy 1.a, i 21, paragraf 1.a i b, niniejszej Konwencji, Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że jej jurysdykcja zgodnie z paragrafem 1.d nie jest uzależniona od warunku, że czyny są penalizowane w miejscu ich popełnienia.
- 5 Każda Strona może w czasie podpisywania lub składania swojego instrumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, poprzez deklarację adresowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy, zadeklarować, że zastrzega sobie prawo do ograniczonego stosowania paragrafu 4 niniejszego artykułu, jeśli chodzi o przestępstwa określone zgodnie z Artykułem 18, paragraf 1.b, drugi i trzeci wiersz, do przypadków, w których jego obywatel co dzień zamieszkuje na jej terytorium.
- 6 W celu ścigania przestępstw określonych zgodnie z Artykułami 18, 19, 20, paragrafy 1.a, i 21 niniejszej Konwencji każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki by zapewnić, że jej jurysdykcja dotycząca paragrafów 1.d i e nie jest uzależniona od warunku, że postępowanie przygotowawcze może zostać wszczęte jedynie na podstawie zawiadomienia ofiary lub państwa, w którym przestępstwo zostało popełnione.
- 7 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by ustanowić swoją jurysdykcję nad każdym z przestępstw określonych zgodnie z niniejszą Konwencją, w przypadkach, w których domniemany sprawca znajduje się na jej terytorium i Strona nie odsyła go do innego państwa-Strony, jedynie na podstawie jego obywatelstwa.
- 8 Jeśli więcej niż jedna Strona uznaje swoją jurysdykcję nad zarzucanym przestępstwem określonym zgodnie z niniejszą Konwencją, zaangażowane Strony powinny, gdy jest to właściwe, skonsultować się w celu określenia najwłaściwszej jurysdykcji w kwestii ścigania przestępstwa.
- 9 Bez uszczerbku dla ogólnych zasad prawa międzynarodowego, niniejsza Konwencja nie wyłącza żadnej jurysdykcji karnej wykonywanej przez Stronę zgodnie z jej prawem wewnętrznym.

Artykuł 26 – Odpowiedzialność osób prawnych

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki by zapewnić, że osoba prawna może być pociągnięta do odpowiedzialności za przestępstwo określone w niniejszej Konwencji, popełnione na jej korzyść przez każdą osobę fizyczną, działającą indywidualnie bądź stanowiącą część organu tej osoby prawnej, piastującą stanowisko kierownicze w ramach tej osoby prawnej, w oparciu o:
 - a pełnomocnictwo do reprezentowania osoby prawnej;
 - b uprawnienie do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej;
 - c uprawnienie do sprawowania kontroli w ramach osoby prawnej.
- 2 Oprócz przypadków przedstawionych w paragrafie 1, Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki by zapewnić, że osoba prawna może być pociągnięta do

odpowiedzialności w przypadku, gdy brak nadzoru czy kontroli osoby fizycznej, o której mówi paragraf 1, umożliwił popełnienie przestępstwa określonego w niniejszej Konwencji na korzyść tej osoby prawnej przez osobę fizyczną działającą z jej upoważnienia.

- 3 W zależności od zasad prawnych Strony odpowiedzialność osoby prawnej może być karna, cywilna lub administracyjna.
- 4 Odpowiedzialność osoby prawnej nie wpływa na odpowiedzialność karną osób fizycznych, które popełniły przestępstwo.

Artykuł 27 – Sankcje i środki

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że przestępstwa określone w niniejszej Konwencji są karane przy użyciu skutecznych, proporcjonalnych i odstraszących sankcji, z uwzględnieniem ich ciężaru. Sankcje te powinny obejmować kary pozbawienia wolności w wymiarze, który stanowi podstawę do ekstradycji.
- 2 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że osoby prawne pociągnięte do odpowiedzialności zgodnie z Artykułem 26 podlegają skutecznym, proporcjonalnym i odstraszącym sankcjom, które powinny obejmować grzywny i kary pieniężne oraz inne środki, a w szczególności:
 - a pozbawienie prawa do korzystania z praw publicznych i pomocy;
 - b czasowy lub całkowity zakaz prowadzenia działalności gospodarczej;
 - c umieszczenie pod dozorem sądu;
 - d sądowy nakaz likwidacji działalności.
- 3 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki by:
 - a zapewnić możliwość zajęcia lub konfiskaty:
 - dóbr, dokumentów i innych instrumentów użytych do popełnienia przestępstw określonych w niniejszej Konwencji lub ułatwienia ich popełnienia;
 - korzyści uzyskanych z takich przestępstw lub własności, której wartość odpowiada tym korzyściom;
 - b umożliwić czasowe lub trwałe zamknięcie każdego przedsiębiorstwa użytego do przeprowadzenia jakiegokolwiek przestępstwa określonego w niniejszej Konwencji, bez uszczerbku dla praw osób trzecich działających w dobrej wierze lub odebrania sprawcy czasowo lub trwałe praw do prowadzenia działalności zawodowej lub w ramach wolontariatu, obejmującej kontakt z dziećmi, podczas której zostało popełnione przestępstwo.
- 4 Każda Strona może w stosunku do sprawców przyjąć inne środki, takie jak pozbawienie praw rodzicielskich lub kontrola czy dozór nad skazanymi osobami.

- 5 Każda Strona może postanowić, że korzyści uzyskane z przestępstwa lub własność skonfiskowana zgodnie z niniejszym artykułem mogą zostać przeznaczone na specjalny fundusz w celu finansowania programów prewencyjnych i pomocowych na rzecz ofiar każdego z przestępstw określonych w niniejszej Konwencji.

Artykuł 28 – Okoliczności obciążające

Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że następujące okoliczności, o ile nie stanowią znamion przestępstwa, mogą zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa wewnętrznego być uznane za okoliczności obciążające przy określaniu sankcji w stosunku do przestępstw określonych w niniejszej Konwencji:

- a przestępstwo spowodowało znaczny uszczerbek na zdrowiu fizycznym lub psychicznym ofiary;
- b przestępstwo poprzedzały tortury, bądź poważna przemoc lub tortury i przemoc były stosowane w czasie jego popełniania;
- c przestępstwo zostało popełnione na szczególnie bezbronnej ofierze;
- d przestępstwo zostało popełnione przez członka rodziny, osobę mieszkającą z dzieckiem lub osobę, która wykorzystwała swoją władzę;
- e przestępstwo zostało popełnione przez kilka osób działających wspólnie;
- f przestępstwo zostało popełnione w ramach organizacji przestępczej;
- g sprawca był wcześniej skazany za przestępstwa o tym samym charakterze.

Artykuł 29 – Wcześniejsze skazania

Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by podczas określania sankcji dać możliwość wzięcia pod uwagę prawomocnych wyroków wydanych przez inną Stronę w związku z przestępstwami ustanowionymi zgodnie z niniejszą Konwencją.

Rozdział VII – Postępowanie przygotowawcze, ściganie i prawo procesowe

Artykuł 30 – Zasady

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki, by zapewnić, że śledztwo i postępowanie karne są prowadzone w najlepszym interesie dziecka i z poszanowaniem jego praw.
- 2 Każda Strona przyjmuje w stosunku do ofiar ochronne podejście zapewniając, że śledztwo i postępowanie karne nie wzmogą traumy, której doświadczyło dziecko, i że po czynnościach sądu karnego wdrażane są, gdy jest to właściwe, środki pomocowe.
- 3 Każda Strona zapewni, że śledztwo i postępowanie karne są traktowane priorytetowo i prowadzone bez uzasadnionej zwłoki.

- 4 Każda Strona zapewnia, że środki stosowane na podstawie niniejszego rozdziału nie przynoszą uszczerbku prawu do obrony oraz wymogom uczciwego i bezstronnego procesu zgodnie z Artykułem 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.
- 5 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki zgodnie z podstawowymi zasadami jej prawa wewnętrznego:
 - by zapewnić skuteczne śledztwo i oskarżanie w sprawach przestępstw określonych w niniejszej Konwencji, umożliwiając, gdy jest to właściwe, możliwość działania niejawnego;
 - by umożliwić jednostkom lub służbom śledczym identyfikację ofiar przestępstw określonych w Artykule 20, w szczególności przez analizowanie pornografii dziecięcej, w postaci zdjęć i nagrań audiowizualnych przesyłanych bądź dostępnych przy użyciu technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Artykuł 31 – Ogólne środki ochrony

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne ustawodawcze lub inne środki by chronić prawa i interesy ofiar, w tym ich szczególne potrzeby, jako świadków na wszystkich etapach śledztwa i postępowania karnego, w szczególności przez:
 - a informowanie ich o ich prawach i służbach będących do ich dyspozycji i, za wyjątkiem gdy nie chcą sobie otrzymywać takich wiadomości, informowanie o dalszym biegu nadanym ich skardze, zarzutach, ogólnym postępie śledztwa czy postępowania i ich roli w nim, jak również o sposobie zakończenia ich spraw;
 - b zapewnienie, że przynajmniej w sprawach, w których ofiary i ich rodziny mogą się znajdować w niebezpieczeństwie, są one informowane, w razie konieczności, kiedy osoba oskarżona lub skazana jest czasowo lub całkowicie zwalniana z jednostki penitencjarnej;
 - c umożliwienie im, w sposób zgodny z zasadami wewnętrznego prawa procesowego, bycia przesłuchanymi, przedłożenia dowodów i wyboru sposobu, w jaki chciałyby przedstawić swoje poglądy, potrzeby i niepokoje, bezpośrednio lub przez pełnomocnika, i uwzględnienia ich poglądów, potrzeb i niepokoju;
 - d zapewnienie im odpowiedniego wsparcia, tak aby ich prawa i interesy były należycie przedstawione i wzięte pod uwagę;
 - e ochronę ich prywatności, ich tożsamości i wizerunku oraz podjęcie środków zgodnie z prawem wewnętrznym w celu zapobieżenia publicznemu rozpowszechnianiu jakiegokolwiek informacji, która mogłaby prowadzić do ich rozpoznania;
 - f zabezpieczenie ich, jak również ich rodzin i ich świadków, przed zastraszeniem, zemstą i ponowną wiktyimizacją;

- g zapewnienie, że unika się kontaktu pomiędzy ofiarami i sprawcami w sądzie i w lokalach organów ścigania, chyba że właściwe władze zdecydują inaczej w najlepszym interesie dziecka lub jeśli śledztwo czy postępowanie sądowe wymaga takiego kontaktu.
- 2 Każda Strona zapewni by ofiary miały dostęp, od pierwszego kontaktu z właściwymi władzami, do informacji w kwestii właściwego postępowania sądowego i administracyjnego.
- 3 Każda Strona zapewnia, by ofiary miały dostęp, gdy jest to wymagane bezpłatny, do pomocy prawnej w sytuacji gdy mogą korzystać ze statusu strony w postępowaniu karnym.
- 4 Każda Strona daje władzom sądowym możliwość ustanowienia ofierze specjalnego pełnomocnika, jeśli prawo wewnętrzne przewiduje, że ofiara może mieć status strony w postępowaniu karnym i jeśli osoby, którym przysługują prawa rodzicielskie, są wyłączone od reprezentowania dziecka w takim postępowaniu z powodu konfliktu interesów pomiędzy nimi i ofiarą.
- 5 Każda Strona poprzez środki ustawodawcze lub inne, zgodnie z wymogami jej prawa wewnętrznego, daje możliwość grupom, fundacjom, stowarzyszeniom oraz organizacjom rządowym i pozarządowym towarzyszenia ofiarom i / lub ich wspierania, za ich zgodą, w postępowaniu karnym w sprawie przestępstw określonych w niniejszej Konwencji.
- 6 Każda Strona zapewni, by informacje udzielane ofiarom zgodnie z przepisami niniejszego artykułu były przekazywane w sposób dostosowany do ich wieku i dojrzałości w języku, który mogą zrozumieć.

Artykuł 32 – Wszczęcie postępowania

Każda Strona podejmie niezbędne środki ustawodawcze lub inne, by zapewnić, że śledztwo lub oskarżanie w sprawach przestępstw określonych w niniejszej Konwencji nie jest uzależnione od zawiadomienia ani oskarżenia wniesionego przez ofiarę, oraz że postępowanie może być kontynuowane nawet jeśli ofiara wycofała swoje oświadczenie.

Artykuł 33 – Przedawnienie

Każda Strona podejmie niezbędne środki ustawodawcze lub inne, by zapewnić, że możliwość wszczęcia postępowania w odniesieniu do przestępstw określonych w Artykułach 18, 19, paragrafy 1.a i b oraz 21, paragrafy 1.a i b, istnieje przez wystarczająco długi okres czasu, pozwalający na skuteczne wszczęcie postępowania po osiągnięciu przez ofiarę pełnoletniości, proporcjonalnie do ciężaru przestępstwa o które chodzi.

Artykuł 34 – Postępowanie przygotowawcze

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne środki, by zapewnić, że osoby, jednostki lub służby mające prawo prowadzenia śledztwa są wyspecjalizowane w sferze zwalczania wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych lub że osoby te są przeszkolone w tym zakresie. Takie jednostki lub służby powinny mieć odpowiednie zasoby finansowe.

- 2 Każda Strona powinna podjąć niezbędne środki prawne lub inne, by zapewnić, że brak pewności co do rzeczywistego wieku ofiary nie stanowi powodu odstąpienia od ścigania.

Artykuł 35 – Przesłuchanie dziecka

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne środki ustawodawcze lub inne, by zapewnić, że:
 - a przesłuchanie dziecka przeprowadza się bez nieuzasadnionej zwłoki po zawiadomieniu właściwych organów o faktach;
 - b przesłuchanie dziecka przeprowadza się, gdy to konieczne, w przygotowanych lub adaptowanych do tego celu lokalach;
 - c dziecko jest przesłuchiwanie przez osoby do tego przygotowane zawodowo i w tym celu przeszkolone;
 - d dziecko jest przesłuchiwanie, jeśli to możliwe i właściwe, przez jedną i tę samą osobę;
 - e liczba przesłuchań jest w miarę możliwości ograniczona do tych, które są niezbędne ze względu na cel postępowania karnego;
 - f dziecku może towarzyszyć jego przedstawiciel ustawowy lub, gdy jest to właściwe, osoba dorosła wybrana przez dziecko, chyba że podjęto odmienną, przemyślaną decyzję względem tej osoby.
- 2 Każda Strona podejmie niezbędne środki ustawodawcze lub inne by zapewnić, że wszystkie przesłuchania ofiary lub, gdy jest to właściwe, te przeprowadzone ze świadkiem – dzieckiem są rejestrowane kamerą video, a ich zapis jest uznawany za dowód w postępowaniu sądowym zgodnie z zasadami prawa wewnętrznego.
- 3 Jeśli wiek ofiary nie jest pewny i są powody, by sądzić, że ofiara jest dzieckiem, to w trakcie weryfikacji jej wieku powinny zostać zastosowane środki ustanowione w paragrafach 1 i 2.

Artykuł 36 – Postępowanie sądowe

- 1 Każda Strona podejmie niezbędne środki ustawodawcze lub inne, z należyтым poszanowaniem zasady wolności zawodów prawniczych, by zapewnić dostępność szkolenia na temat praw dziecka i wykorzystywania seksualnego oraz niegodziwego traktowania dzieci dla celów seksualnych dla wszystkich osób biorących udział w postępowaniu, w szczególności sędziów, prokuratorów i adwokatów.
- 2 Każda Strona podejmie niezbędne środki ustawodawcze lub inne, by zapewnić, zgodnie z zasadami swojego prawa wewnętrznego, że:
 - a sędzia może zarządzić rozprawę za zamkniętymi drzwiami;
 - b ofiara może zostać przesłuchana na rozprawie bez potrzeby obecności w sądzie, poprzez użycie odpowiednich technologii komunikacyjnych.

Rozdział VIII – Rejestrowanie i przechowywanie danych

Artykuł 37 – Rejestrowanie i przechowywanie krajowych danych o skazanych sprawcach przestępstw seksualnych

- 1 W celu zapobiegania i ścigania przestępstw określonych w niniejszej Konwencji każda Strona podejmie środki ustawodawcze lub inne, by zbierać i przechowywać, zgodnie z właściwymi przepisami o ochronie danych osobowych i innymi właściwymi zasadami i gwarancjami przewidzianymi prawem wewnętrznym, dane związane z tożsamością i profilem genetycznym (DNA) osób skazanych za przestępstwa określone w niniejszej Konwencji.
- 2 Każda Strona, w czasie podpisywania lub składania swojego instrumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, komunikuje Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy nazwę i adres jednego organu krajowego działającego dla celów paragrafu 1.
- 3 Każda Strona podejmie niezbędne środki ustawodawcze lub inne by zapewnić, że informacje, do których odnosi się paragraf 1, były przesyłane do właściwych organów innej Strony, zgodnie z wymogami jej prawa wewnętrznego i właściwymi instrumentami międzynarodowymi.

Rozdział IX – Współpraca międzynarodowa

Artykuł 38 – Ogólne zasady i środki współpracy międzynarodowej

- 1 Strony powinny współpracować ze sobą, zgodnie z przepisami niniejszej Konwencji i przez zastosowanie właściwych instrumentów międzynarodowych i regionalnych, uzgodnień poczynionych na podstawie zunifikowanych bądź wzajemnych przepisów i praw krajowych, w najszerszym możliwym zakresie w celu:
 - a zapobiegania seksualnemu wykorzystywaniu i niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych;
 - b ochrony ofiar i zapewnienia im pomocy;
 - c prowadzenia śledztwa lub postępowania sądowego w sprawach przestępstw określonych w niniejszej Konwencji.
- 2 Każda Strona podejmie niezbędne środki ustawodawcze lub inne by zapewnić, że ofiary przestępstw określonych w niniejszej Konwencji, popełnionych na terytorium Strony innej niż ta, gdzie mieszkają, mogły złożyć skargę do właściwych władz ich państwa zamieszkania.
- 3 Jeśli Strona uznaje zasadę wzajemności w oparciu o umowę bilateralną w kwestii pomocy prawnej w sprawach karnych czy ekstradycji, i otrzymuje prośbę o udzielenie pomocy prawnej lub ekstradycji od Strony, z którą nie zawarła takiej umowy, może uznać niniejszą Konwencję za podstawę prawną wzajemnej pomocy w sprawach karnych czy ekstradycji w odniesieniu do przestępstw określonych w niniejszej Konwencji.

- 4 Każda Strona podejmie działania dążące do integracji, gdy jest to właściwe, w zakresie zapobiegania i zwalczania wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w ramach programów pomocowych dla państw trzecich.

Rozdział X – Mechanizm monitoringu

Artykuł 39 – Komitet Stron

- 1 Komitet Stron składa się z przedstawicieli Stron niniejszej Konwencji.
- 2 Komitet Stron jest zwoływany przez Sekretarza Generalnego Rady Europy. Jego pierwsze spotkanie odbywa się w ciągu roku od wejścia w życie Konwencji po jej ratyfikacji przez dziesiątego sygnatariusza. Następnie Komitet spotyka się za każdym razem, gdy co najmniej jedna trzecia Stron lub Sekretarz Generalny tego zażąda.
- 3 Komitet Stron przyjmuje własny regulamin.

Artykuł 40 – Pozostali przedstawiciele

- 1 Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy, Komisarz Praw Człowieka, Europejski Komitet ds. Problematyki Przemocowości (CDPC), jak również właściwe międzyrządowe komitety Rady Europy powinni ustanowić swoich przedstawicieli w Komitecie Stron.
- 2 Komitet Ministrów może złożyć innym ciałom Rady Europy propozycje ustanowienia swoich przedstawicieli w Komitecie Stron po konsultacji z tym ostatnim.
- 3 Przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności organizacji pozarządowych, mogą być dopuszczeni do Komitetu Stron jako obserwatorzy przy zastosowaniu procedury określonej odpowiednimi przepisami Rady Europy.
- 4 Przedstawiciele ustanowieni na podstawie powyższych paragrafów 1-3 uczestniczą w spotkaniach Komitetu Stron bez prawa głosu.

Artykuł 41 – Funkcja Komitetu Stron

- 1 Komitet Stron monitoruje implementację niniejszej Konwencji. Regulamin Komitetu Stron określa procedurę monitorowania implementacji Konwencji.
- 2 Komitet Stron ułatwia zbieranie, analizę i wymianę informacji, doświadczenia i dobrej praktyki pomiędzy państwami, by poprawić ich zdolność zapobiegania i zwalczania wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych.
- 3 Komitet Stron, gdy jest to właściwe:
 - a ułatwia skuteczne korzystanie z niniejszej Konwencji i jej implementację, włączając w to identyfikowanie wszelkich problemów i skutków każdej deklaracji czy zastrzeżenia, poczynionych na podstawie niniejszej Konwencji;

- b wyraża opinię w każdej kwestii dotyczącej stosowania niniejszej Konwencji i ułatwia wymianę informacji w kwestii znaczącego rozwoju prawnego czy też w sferze prowadzonej polityki czy technologii.
- 4 Komitet Stron w wykonywaniu swoich funkcji zgodnie z niniejszym artykułem jest wspomagany przez Sekretariat Rady Europy.
- 5 Europejski Komitet ds. Problematyki Przestępczości (CDPC) jest regularnie informowany o działalności wymienionej w paragrafach 1, 2 i 3 niniejszego artykułu.

Rozdział XI – Relacje z innymi instrumentami międzynarodowymi

Artykuł 42 – Stosunek do Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka i Protokołu Fakultatywnego do niej o handlu dziećmi, prostytucji dziecięcej i dziecięcej pornografii

Niniejsza Konwencja nie wpływa na prawa i obowiązki wynikające z przepisów Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka i Protokołu Fakultatywnego do niej o handlu dziećmi, prostytucji dziecięcej i dziecięcej pornografii, i ma na celu wzmocnienie przewidzianej przez nie ochrony oraz rozwój i uzupełnienie zawartych w nich standardów.

Artykuł 43 – Relacje z innymi instrumentami międzynarodowymi

- 1 Niniejsza Konwencja nie wpływa na prawa i obowiązki wynikające z przepisów innych międzynarodowych instrumentów, których Strony niniejszej Konwencji są lub będą Stronami, zawierających przepisy dotyczące spraw normowanych przez niniejszą Konwencję i zapewniających większą ochronę i pomoc dziecięcym ofiarom wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania w celach seksualnych.
- 2 Strony niniejszej Konwencji mogą ze sobą zawierać umowy dwustronne i wielostronne w kwestiach których dotyczy niniejsza Konwencja, w celu uzupełnienia lub wzmocnienia jej przepisów, bądź też ułatwienia stosowania zasad w niej zawartych.
- 3 Strony, które są członkami Unii Europejskiej, powinny w swoich wzajemnych relacjach stosować unijne i wspólnotowe zasady w odniesieniu do poszczególnych kwestii w takim zakresie, w jakim one istnieją, i w stopniu w jakim mają zastosowanie do konkretnych przypadków, bez uszczerbku dla przedmiotu i celu niniejszej Konwencji i bez szkody dla jej pełnego zastosowania w stosunku do innych Stron.

Rozdział XII – Zmiany Konwencji

Artykuł 44 – Zmiany

- 1 Każda propozycja zmiany niniejszej Konwencji przedstawiona przez Stronę jest przedkładana Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy i przesyłana przez niego / ją do państw członkowskich Rady Europy, każdego sygnatariusza, każdej Strony, Wspólnoty Europejskiej, każdego państwa zaproszonego do podpisania niniejszej Konwencji zgodnie z

przepisami Artykułu 45, paragraf 1, i każdego państwa zaproszonego do przystąpienia do niniejszej Konwencji zgodnie z przepisami Artykułu 46, paragraf 1.

- 2 Każda propozycja zmiany niniejszej Konwencji przedstawiona przez Stronę jest przedkładana Europejskiemu Komitetowi ds. Problematyki Przeszłości (CDPC), który przedstawia swoją opinię w kwestii proponowanej zmiany Komitetowi Ministrów.
- 3 Komitet Ministrów rozważa proponowaną zmianę oraz opinię przedłożoną przez CDPC, i, po konsultacji ze Stronami Konwencji nie będącymi członkami Rady Europy, może przyjąć tę zmianę.
- 4 Tekst każdej zmiany przyjętej przez Komitet Ministrów zgodnie z paragrafem 3 niniejszego Artykułu jest przesyłany Stronom do akceptacji.
- 5 Każda zmiana przyjęta zgodnie z paragrafem 3 niniejszego Artykułu wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca po upływie jednego miesiąca od dnia, w którym wszystkie Strony poinformowały Sekretarza Generalnego o jej akceptacji.

Rozdział XIII – Postanowienia końcowe

Artykuł 45 – Podpisanie i wejście w życie

- 1 Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisu dla państw członkowskich Rady Europy, państw nie będących członkami, które brały udział w jej wypracowaniu, jak również dla Wspólnoty Europejskiej.
- 2 Niniejsza Konwencja jest przedmiotem ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia. Instrumenty ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia są składane u Sekretarza Generalnego Rady Europy.
- 3 Niniejsza Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca po upływie trzech miesięcy od dnia w którym 5 sygnatariuszy, w tym co najmniej 3 państwa członkowskie Rady Europy, wyraziły swoją wolę bycia związanymi niniejszą Konwencją zgodnie z przepisami poprzedzającego paragrafu.
- 4 Względem każdego państwa do którego odnosi się paragraf 1, czy Wspólnoty Europejskiej, które później wyraziły swoją wolę bycia związanymi niniejszą Konwencją, Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca po upływie trzech miesięcy od dnia, w którym podmiot ten złożył swój instrument ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 46 – Przystąpienie do Konwencji

- 1 Po wejściu w życie niniejszej Konwencji Komitet Ministrów Rady Europy, po konsultacji ze Stronami niniejszej Konwencji i uzyskaniu ich jednomyślnej zgody, może zaprosić każde państwo nie będące członkiem Rady Europy, które nie uczestniczyło w wypracowaniu niniejszej Konwencji, do przystąpienia do tej Konwencji decyzją podjętą przez większość zgodnie z Artykułem 20.d Statutu Rady Europy i przez jednomyślny głos przedstawicieli umawiających się Stron uprawnionych do zasiadania w Komitecie Ministrów.

- 2 Względem każdego przystępującego Państwa Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca po upływie trzech miesięcy od dnia, w którym złożyło ono swój instrument przystąpienia u Sekretarza Generalnego Rady Europy.

Artykuł 47 – Terytorialny zakres stosowania Konwencji

- 1 Każde państwo lub Wspólnota Europejska może w czasie podpisywania lub składania swojego instrumentu ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, określić terytorium lub terytoria do których niniejsza Konwencja będzie stosowana.
- 2 Każda Strona może kiedykolwiek później przez deklarację adresowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy rozszerzyć stosowanie niniejszej Konwencji na każde terytorium określone w tej deklaracji, za którego stosunki międzynarodowe jest odpowiedzialna lub przez które jest uprawniona do podejmowania zobowiązań. Względem takiego terytorium Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca po upływie trzech miesięcy od dnia, w którym Sekretarz Generalny otrzymał taką deklarację.
- 3 Każda deklaracja uczyniona na podstawie dwóch poprzedzających paragrafów może zostać wycofana względem każdego terytorium wyszczególnionego w tej deklaracji poprzez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy. Wycofanie jest skuteczne pierwszego dnia miesiąca po upływie trzech miesięcy od dnia, w którym Sekretarz Generalny otrzymał taką notyfikację.

Artykuł 48 – Zastrzeżenia

Nie można złożyć żadnego zastrzeżenia względem któregośkolwiek przepisu niniejszej Konwencji z wyjątkiem zastrzeżeń wyraźnie przewidzianych w niniejszej Konwencji. Każde zastrzeżenie może zostać wycofane w dowolnym czasie.

Artykuł 49 – Wypowiedzenie

- 1 Każda Strona może w dowolnym czasie wypowiedzieć niniejszą Konwencję poprzez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy.
- 3 Takie wypowiedzenie jest skuteczne pierwszego dnia miesiąca po upływie trzech miesięcy od dnia, w którym Sekretarz Generalny otrzymał notyfikację.

Article 50 – Notyfikacja

Sekretarz Generalny Rady Europy notyfikuje państwom członkowskim Rady Europy, wszystkim państwom sygnatariuszom, wszystkim państwom Stronom, Wspólnocie Europejskiej, każdemu państwu zaproszonemu do podpisania Konwencji zgodnie z przepisami Artykułu 45 i każdemu państwu zaproszonemu do przystąpienia do niniejszej Konwencji zgodnie z przepisami Artykułu 46:

- a każde podpisanie;
- b złożenie każdego instrumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- c każda datę wejścia w życie niniejszej Konwencji zgodnie z Artykułami 45 i 46;

- d każda zmianę przyjętej zgodnie z Artykułem 44 i datę, w której ta zmiana wchodzi w życie;
- e każde zastrzeżenie poczynione na podstawie Artykułu 48;
- f każde wypowiedzenie poczynione zgodnie z przepisami Artykułu 49;
- g każda inna czynność, notyfikacje czy komunikacje związana z niniejszą Konwencją.

Na dowód czego niżej podpisani, będąc należycie do tego uprawnionymi, podpisali niniejszą Konwencję.

Sporządzono w Lanzarote, dnia 25 października 2007 r., w językach angielskim i francuskim, oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który jest złożony w archiwach Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przesyła uwierzytelnione odpisy do każdego państwa członkowskiego Rady Europy, do państw nie będących członkami które uczestniczyły w wypracowaniu niniejszej Konwencji, do Wspólnoty Europejskiej i do każdego państwa zaproszonego do przystąpienia do niniejszej Konwencji.